

Så du har just fått **din första orkidé**, därför att du är värd det.

Fastän du inte odlat annat än tomater och jordgubbar , så antar du utmaningen med en orkidé.

Vill du förlänga blomningen och få den att blomma igen,

bör du **starta ett genomtänkt skötselprogram.**

Börja med att ta plantan **till diskbänken**.

Spola rumstempererat vatten i krukans tills vattnet flödar ut genom dräneringshålen i botten på krukans, ungefär 15-20 sekunder.

Snurra, flytta runt krukans så att all planteringsmix blir blöt.

Tvätta sedan försiktigt plantan för att avlägsna damm och smuts.

De flesta orkidéer är planterade i en **porös mix** som inte håller eller suger vatten på samma sätt som vanlig blomjord gör.

A photograph of an orchid growing on a tree branch in a forest. The orchid has green, lanceolate leaves and a cluster of small, light-colored flowers. It is attached to a thick, dark tree branch. The background shows a dense forest with many thin tree trunks and green foliage. A semi-transparent grey box is overlaid on the image, containing text in white.

I naturen växer de flesta orkidéer
som **epifyter, påväxter**,
uppe i träden med sin rötter
vanligen **fritt exponerade för luft
och ljus.**

Kontrollera din planta efter några dagar genom att **sticka ned ett finger**, några centimeter, ned i planteringsmixen.

Om mixen känns torr måste du vattna igen.

Normalt brukar jag vattna **en till två gånger i veckan**.

När blommorna har vissnat och trillat av, tar du bort vad som är kvar av blomstängeln med en steriliserad sax eller sekator.

Klipp så nära basen av blomstängeln som möjligt och ta samtidigt bort döda och gula blad.

Undantag *Phalaenopsis*, där gamla GRÖNA utblommande blomstänglar kan skjuta sidostänglar med nya blommor eller bilda småplantor (keikis).

Orkidéer är mottagliga för vissa typer av växtvirus ,

och kan lätt bli infekterade av besmittade saxar eller sekatörer.

Du kan bränna bort virus över en spritbrännare eller motsvarande.

Använd aldrig samma sax för mer än en planta, utan att sterilisera.

Nu behöver du **finna en plats för din orkidé.**

Men innan du börjar med det, **måste du förstå plantans grundläggande behov.**

Förutom vatten, måste din orkidé få:

Tillräckligt med ljus

solljus åtminstone två timmar om dagen, eller

tillsatsbelysning (fullspektrala lysrör) åtminstone 14 timmar om dagen.

Lagom temperatur

samma som du trivs i, men helst med en temperatursänkning under natten på ca 10°C.

Fuktig, frisk, cirkulerande luft

som en lätt sommarbris från en sjö.

Ljusbehov.

Mängden ljus din planta behöver beror på **vilken sort eller art det är**. Vetenskapligt identifieras organismer med två namn, först ett **släktnamn** och därefter ett **artepitet** t.ex. *Cypripedium calceolus*.

Ljusbehov.

Mängden ljus din planta behöver beror på **vilken sort eller art det är**.

Vetenskapligt identifieras organismer med två namn, först ett **släktnamn** och därefter ett **artepitet** t.ex. *Cypripedium calceolus*.

Läs på plantans etikett:

Släkte	Ljusbehov	Definitioner
<i>Cattleya, Brassavola, Epidendrum, Laelia, Sophronitis</i> och dess hybrider	Måttligt till högt	Högt ljusbehov: Sex timmar av solljus per dag, eller 12-16 timmar under lysrör, 7 cm mitt under rören. Måttligt ljusbehov: Fyra timmar av solljus per dag, eller 12-16 timmar under lysrör, 15 cm ifrån rören. Lågt ljusbehov: Två timmar av solljus per dag, eller 12-16 timmar under lysrör, 20 cm ifrån rören.
<i>Cymbidium, Dendrobium, Oncidium</i>	Måttligt till högt	
<i>Vanda, Ascocentrum</i> och dess hybrider	Måttligt till högt	
<i>Miltonia, Odontoglossum</i>	Måttligt	
<i>Paphiopedilum, Phalaenopsis</i>	Lågt till måttligt	
<i>Masdevallia</i>	Lågt till måttligt	

Cattleya

Brassavola

Sophronitis

Epidendrum

Laelia

Cymbidium

Dendrobium

Dendrobium

Oncidium

Vanda

Ascocentrum

Miltonia

Paphiopedilum

Phalaenopsis

Masdevallia

Masdevallia ignea
@luoarerec - Juin 2017

Temperaturkrav.

Odlade orkidéer kan indelas i **kallväxande**, **intermediära** och **varmväxande**.

Arter som växer på lägre höjder i tropikerna anses vara varmväxande,

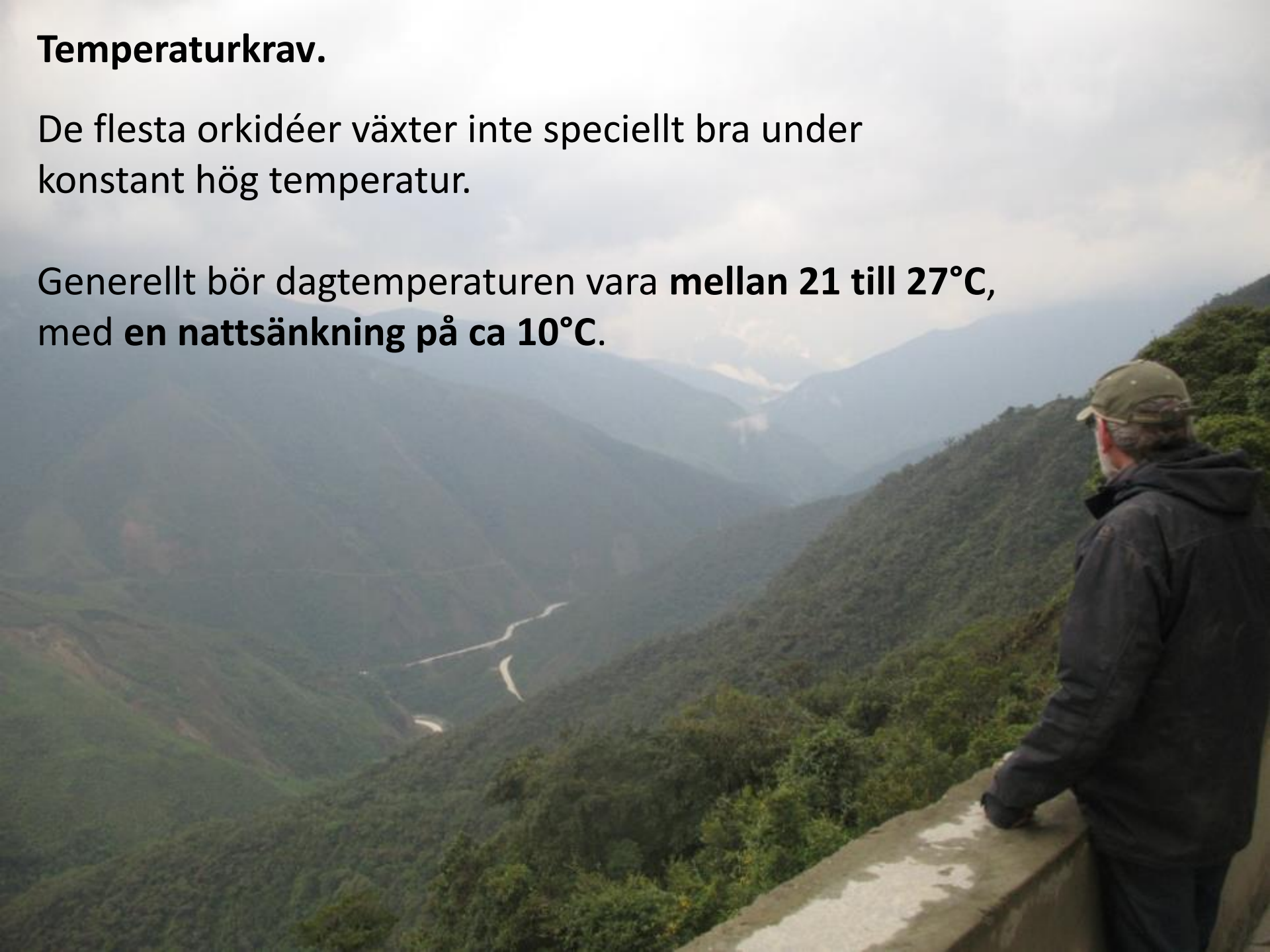
medan arter som växer på högre höjder generellt är mer kallväxande.

Temperaturkrav.

De flesta orkidéer växer inte speciellt bra under konstant hög temperatur.

Generellt bör dagtemperaturen vara **mellan 21 till 27°C**, med **en nattsänkning på ca 10°C**.

Temperaturkrav.

Temperaturer inomhus brukar vanligen inte variera så här mycket, men den kan visa stor variation under dygnet från plats till plats i ett stort rum.

Om du vill veta vilka temperaturer din planta får, ska du placera **en termometer** så nära plantan som möjligt (men utan att solljus når fram). Avläs den under ett antal dagar och nätter,

eller köp en max-min-termometer.

Temperaturkrav.

Under kortare perioder (timmar, inte dagar) kan plantor klara temperaturer så låga som 5°C och så höga som 35°C utan att ta skada.

Om du odlar din planta utomhus under sommaren ska du ta in den under nätter där temperaturen förutses bli lägre än 10°C.

Temperatur-indelning	Temperatur-omfång	Släkten
Kallväxande	Min natt: 10°C Max dag: 27°C	<i>Cymbidium</i> , <i>Masdevallia</i> , <i>Miltoniopsis</i> , <i>Odontoglossum</i> , <i>Oncidium</i> , <i>Paphiopedilum</i> (grönbladiga).
Intermediär	Min natt: 13°C Max dag: 30°C	<i>Brassavola</i> , <i>Cattleya</i> , <i>Dendrobium</i> , <i>Epidendrum</i> , <i>Laelia</i> , <i>Paphiopedilum</i> (fläckiga blad)
Varmväxande	Min natt: 15°C Max dag: 32°C	<i>Phalaenopsis</i> , <i>Vanda</i>

Fuktighet och luftcirkulation.

Orkidéer föredrar **fuktig, frisk och cirkulerande luft**.

Detta är **inte lätt** att tillgodose inomhus, där värmeelement och frånluftsvärmepumpar med golvvärme effektivt torkar ut inomhusluften.

Du kan **använda en luftfuktare** när luften är torr under vintern.

Vid varm väderlek, **under sommaren, kan du odla din planta utomhus.**

Fuktighet och luftcirkulation.

Du kan ställa din planta på ett stort fat eller bricka fylld med småsten eller lecakulor som har en vattennivå just under stenarna.

Detta vatten kommer att avdunsta runt om planta och öka luftfuktigheten.

A photograph of several orchid plants in front of a large window. On the left, there are purple orchids with dark buds. In the center and right, there are white orchids with red centers and buds. The plants are supported by thin black stakes. The window looks out onto a city with multi-story buildings and blue roofs under a clear sky. The text is overlaid on the top left of the image.

Finn en plats för din orkidé.

Ett soligt fönster.

Om du har ett stort fönster i din bostad som får **direkt solljus** **åtminstone ett par timmar varje dag**, har du funnit en bra plats för din planta.

A photograph of several orchid plants in pots, positioned near a window. The plants have long, dark green leaves and several stems with white and pink flowers. The window in the background shows a view of a city street with buildings and trees. The text is overlaid on the image in a white box.

Finn en plats för din orkidé.

Om brädan är för smal eller krukan för stor kan du **ställa ett bord nära fönstret**

och placera plantan på det,

eller häng plantan från gardinstången.

Finn en plats för din orkidé.

Se till att plantan inte vidrör glasrutan.

Under kalla perioder på vintern kan blad som ligger an mot rutan frysa.

Finn en plats för din orkidé.

Om fönstret får mer än fyra timmars obruten solbelysning, på sommaren mitt på dagen,

måste du skugga din planta så inte bladen skadas (bränns av hög temperatur).

Finn en plats för din orkidé.

Använd persiennier, som bildar alternerande ränder av ljus och skugga då de delvis är öppna,

eller tunna gardiner mellan fönstret och plantan.

Under belysning.

Har du inget soligt fönster
kan du **montera**
tilläggsbelysning i ett annat
fönster

eller så kan du **köpa en**
belysningsmöbel med
lysrör speciellt framtagna
för växter och odlingslådor.

Utomhus på sommaren.

Om du har en solig balkong eller egen trädgård kan du odla din planta här under sommaren.

Pass på temperaturen, ta in din planta nattetid om det blir under 10°C och skugga mitt på dagen om det är varmare än 32°C.

Utomhus på sommaren.

Var försiktig så plantan inte
bränner sig,

häng den under ett träd där
får den skugga av löven,

eller skugga på annat sätt mitt
på dagen om solen gassar.

Vattning.

Kom ihåg att de flesta orkidéer i odling är **epifyter** (växer på träd i naturen),

och därför planteras de i ett mycket **poröst, öppet material**,

vanligen kallad **orkidékompost**.

Sphagnum palustre

Furu- eller pinjebark.

Frigolit som dränering

Orkidékompost släpper snabbt igenom vatten.

Kort efter att du häller vatten i krukans kommer det att strömma ut ur botten på krukans.

Vattna därför plantan där den kan dränera utan att orsaka vattenfläckar.

Orkidékomposten ger intryck av att torka ut fort.

Du måste motstå frestelsen att vattna på nytt bara därför att ytan av odlingsmaterialet ser torrt ut.

Det är lätt för nybörjare att övervattna – så var vaksam.

Hur ofta ska du vattna?

De flesta odlare vattnar en eller två gånger i veckan.

Detta är tillräckligt för de flesta krukodlade orkidéer som odlas i ett soligt fönster.

Om du har dina plantor utomhus under sommaren och det är soligt, varmt och torrt

måste du kanske vattna varje eller varannan dag.

De mer erfarna odlarna anpassar vattningen efter de förhållanden som plantan upplever.

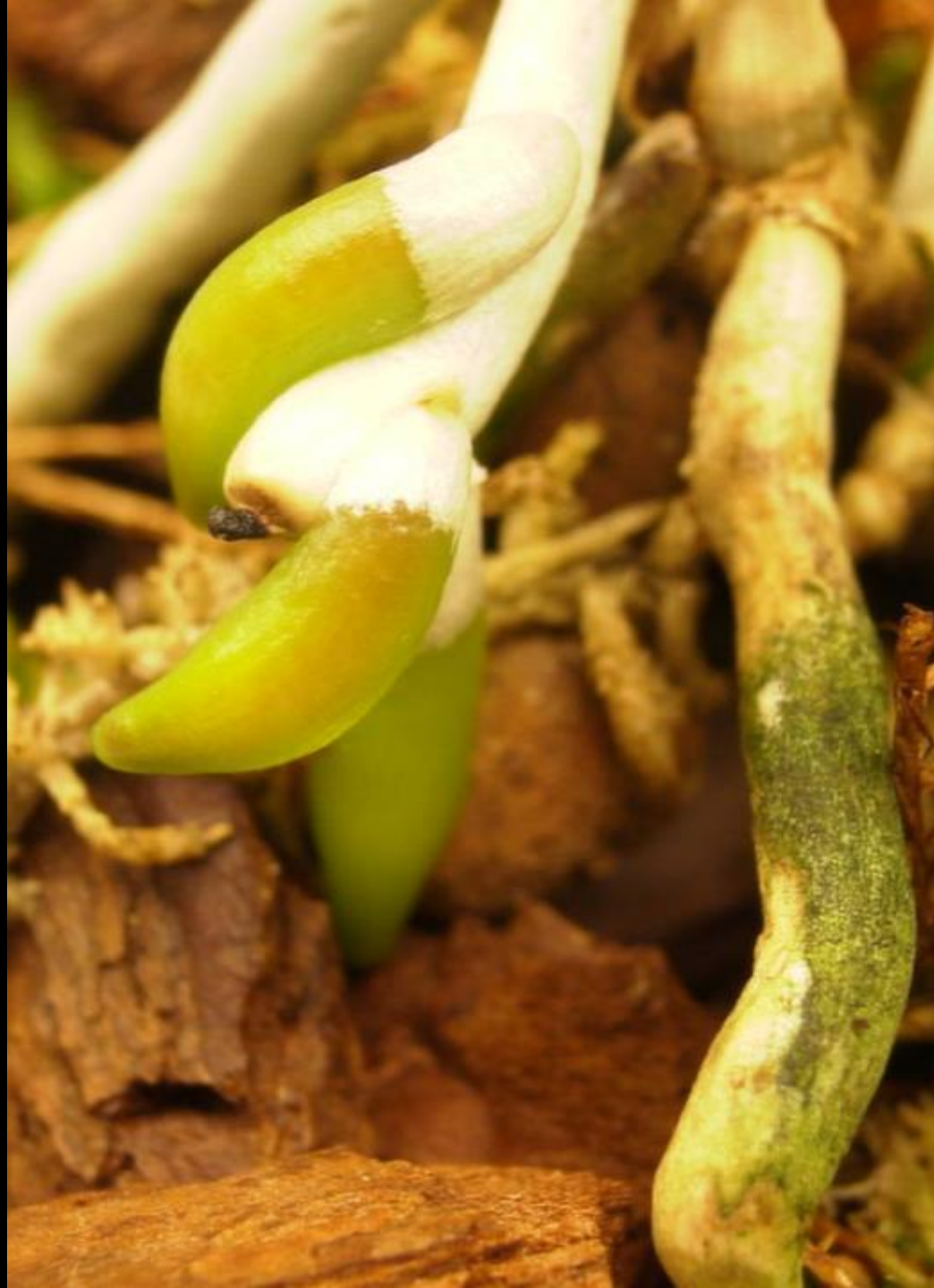
Vattna oftare:	Vattna mer sällan:
när det är mer ljus	när det är mindre ljus
när temperaturen är högre	när temperaturen är lägre
när luftfuktigheten är lägre	när luftfuktigheten är högre
när luftcirkulationen är stark	när luftcirkulationen är svag
om plantan har tunna blad	om plantan har tjocka blad
då plantan är i tillväxt	då plantan vilar
om plantan är monterad	om plantan sitter i en kruka
om krukans är liten	om krukans är stor
om krukans är av lera	om krukans är av plast
om orkidékomposten är ny och fräsch	om orkidékomposten är gammal och nedbruten

Det bästa sättet att avgöra om man ska vattna eller ej är helt enkelt att kontrollera orkidékomposten.

Det är här plantans flesta rötter finns, det är ju trots allt rötterna som suger upp vatten.

Kom ihåg att ytan på orkidékomposten torkar upp ganska fort.

Det du behöver kontrollera är om komposten är torr under ytan (där rötterna finns).

Stick ner ditt finger eller spetsen på en träpenna ca 3 cm eller mer i komposten mellan rötterna.

Om komposten känns våt eller om pennan blir fuktig ska du vänta med vattningen någon dag och kontrollera igen.

Vattna när komposten känns lite fuktig, men inte helt torr.

När du väl bestämt dig för att vattna, kom ihåg att;

1. Använda rumstempererat kalkfritt vatten.
Kallvatten kan ge din planta en chock.
2. Fördela vatten över hela komposten.
3. Tillföra tillräckligt med vatten så det blöter upp komposten ordentligt, låt det flöda ut genom krukans bottenhål.

De flesta orkidéer är anpassade till mycket små mängder av gödningsämnen.

1. Vattna först igenom komposten med vanligt vatten, innan du vattnar med gödning.
2. Ge gödning då plantan växer, då nya skott eller blad eller rötter växer fram. Vanligen sker detta under vår och sommar.
3. Ingen gödning då plantan vilar, vanligen under senhöst och vinter.
4. Det finns speciell orkidégödning i handeln. Dosera efter beskrivning på förpackningen.

Pulversalter; 0,5 gram till 1 liter vatten = 1 krm till 2 liter.

Flytande typ Blomstra, Substral; 1 ml till 1 liter vatten = 1 krm till 1 liter

5. Kom ihåg, övergöd inte dina orkidéer. Nybörjaren tror vanligen att mer är bättre, men detta gäller endast whiskey.

Så här såg det ut på min arbetsplats för flera år sedan.

Var och hur får du tag på så fina orkidéplantor?

Föreningsliv

Plantauktioner

Utställningar / Tävlingar

Importer

www.kork.nu

Välkommen till Karlstads Orkidéklubb

[Hem](#) [Möten](#) [Medlem](#) [Styrelsen](#) [Stadgar](#) [Galleri](#) [Odlingsdata](#) [Artiklar](#) [Länkar](#) [Protokoll](#)

Medlem

Bli medlem

För att bli medlem i Karlstads Orkidéklubb
betalar man in 200 kronor till pg 108 56 47-4.

Klubben har en egen facebook-sida. Är du intresserad, som medlem, av att delta kontaktar du Andreas Mitander, andreasmitander@gmail.com

Ange **namn**, **adress** och **telefonnummer** samt **e-post** vid betalningar för medlemsskap.

Om ni betalar via Internetbank behöver ni inte uppgi namn och adress eftersom kontohavarens uppgifter automatiskt anges, men ange gärna e-post.